

“Uw lokale partij”

Verkiezingsprogramma CDA
Hof van Twente
2022 – 2026

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
1. Uitgangspunten CDA.....	2
2. Landbouw.....	3
3. Wonen.....	4
4. Energietransitie.....	6
5. Zorg	8
6. Bedrijfsleven en detailhandel	11
7. Sport, cultuur en onderwijs	12
8. Jongeren.....	14
9. Gemeentelijke dienstverlening	15
10. Speerpunten voor buurtschappen en kernen in Hof van Twente	16

Voorwoord

Het CDA heeft ook in de periode 2018-2022 verantwoordelijkheid genomen voor het bestuur van onze gemeente. Die periode was niet gemakkelijk. Maar ondanks een grote tegenslag in de vorm van een hack-aanval op ons IT systeem en ondanks alle corona-perikelen, is onze gemeente, mede dankzij een gezond financieel beleid, fier overeind gebleven. De gemeentelijke organisatie is uitgeroepen tot beste overheidswerkgever.

Er zijn meer mooie dingen tot stand gekomen zoals twee ultramoderne en duurzame integrale kindcentra in Delden en Markelo, de bouw van Sportpark de Mors in Delden, de aankoop van het TSB-terrein in Goor en het besluit om de Eschmolen in Delden weer in oude glorie te herstellen. Verder is de grootschalige asbestsanering in Goor tot een goed einde gebracht. De verkeerssituatie rond de Goorse Molenstraat is aangepakt evenals de Grotestraat in Markelo. Ook is er een stevige bijdrage geleverd aan de discussie over de energietransitie wat onder andere heeft geleid tot het programma Buurtenergie.

Met het beleidsprogramma Gezonde Verbinding is vorm gegeven aan onze sociale verantwoordelijkheid voor welzijn en gezondheid in de Hof van Twente.

Al met al is er mede dankzij de inbreng van onze wethouders en de fractie veel goeds tot stand gebracht. Die lijn willen we ook de komende raadsperiode weer voortzetten en daarvoor moet dit programma de basis vormen.

Martin Verbeek,
voorzitter bestuur
CDA afdeling Hof van Twente

1. Uitgangspunten CDA

Het CDA heeft een aantal kernwaarden geformuleerd. Dat zijn:

- **rentmeesterschap:**

Vanuit een besef van verbondenheid tussen de generaties voelt het CDA zich geroepen tot zorg voor natuur en cultuur. We hebben de natuur en de cultuur geërfd van onze (voor)ouders en te leen van de mensen die na ons komen. Dat vraagt dat we verder kijken dan ons eigen belang en onze eigen tijd, ook op financieel gebied. Beheren en beheersen zijn niet voldoende. Om een betere samenleving achter te laten zijn creativiteit en innovatie nodig.

- **gespreide verantwoordelijkheid:**

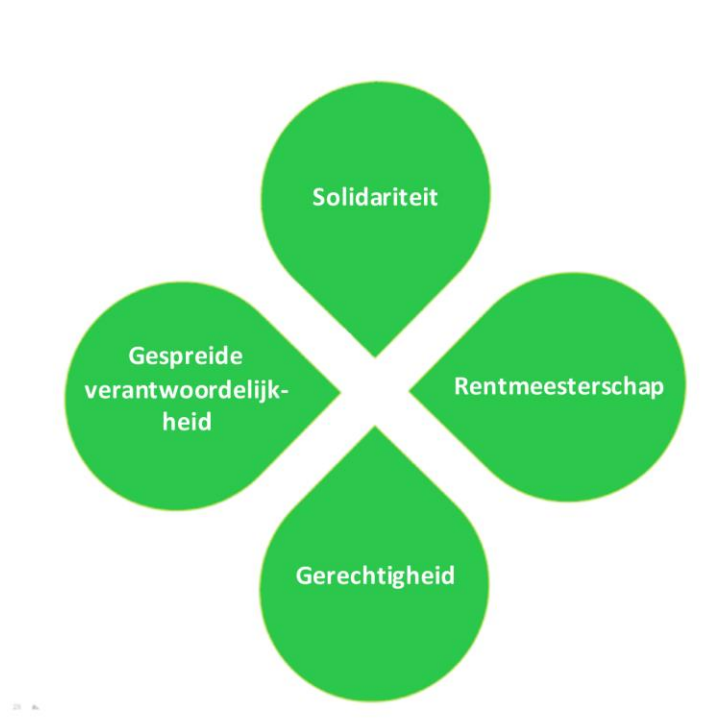
Voor het CDA begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief. Mensen, buurten, sportclubs, scholen, kerken, moskeeën, zorginstellingen, bedrijven: ze leveren allemaal een unieke bijdrage aan de samenleving. De overheid/gemeente geeft al die mensen en organisaties het vertrouwen om te doen waar ze goed in zijn. En de inwoner geeft de overheid het vertrouwen om te doen wat zij moet doen. Vertrouwen is dus belangrijk. Niet alles hoeft volgens regels en wetten te gebeuren. Mensen en bedrijven weten vaak zelf heel goed hoe dingen geregeld moeten worden.

- **publieke gerechtigheid:**

Het CDA staat pal voor de rechtsstaat als onmisbare voorwaarde voor de bescherming van menselijke waardigheid; De overheid/gemeente is er om samenleven mogelijk te maken voor ons allemaal. Een betrouwbare overheid/gemeente stelt duidelijke grenzen en geeft mensen zekerheid. De overheid is er ook om onrecht te bestrijden, ze moet rechtvaardig zijn. En, de overheid/gemeente moet zorgen voor mensen die kwetsbaar en afhankelijk zijn.

- **solidariteit:**

Er moet betrokkenheid zijn tussen generaties, kansarm en kansrijk, hulpbehoevend versus gezond, arm versus rijk. We leven niet alleen voor onszelf, maar we zijn pas mens door met elkaar te leven. De overheid waaronder ook onze gemeente, zorgt voor de basis van sociale zekerheid: voor iedereen is er gezondheidszorg, onderwijs en inkomen. De persoonlijke factor mag daarbij niet uit het oog worden verloren.

Het CDA Hof van Twente laat zich inspireren door bovenstaande kernwaarden.

2. Landbouw

Hof van Twente kan worden gekenmerkt als een landelijke gemeente. Ruim 65% van onze gemeente bestaat uit landbouwgrond en in 2020 telde de gemeente meer dan 500 landbouwbedrijven. Zij bepalen met hun activiteiten voor een groot deel het fraaie landelijke beeld van onze gemeente. Door onder andere het nationale stikstofbeleid komt het beroep van boer steeds meer onder druk te staan. Dat vervult ons als CDA Hof van Twente met grote zorg en het leidt tot grote onzekerheid bij boeren: zij voelen zich bedreigd in hun bestaan. Het is van groot belang dat deze onzekerheid plaats gaat maken voor een nieuw perspectief gericht op ruimte voor ontwikkeling van een gezonde, levensvatbare en stabiele agrarische sector. Dat is primair een nationale opdracht en het CDA Hof van Twente zal die boodschap daar dan ook neer leggen. Dat betekent ook dat er een nationaal instrumentarium moet komen om de gevraagde transitie mogelijk te maken en eventuele nadelige financiële gevolgen voor boeren te compenseren. Daar zal onder andere in het verband van de P10 (de tien grootste landelijke gemeenten) op worden aangedrongen. Ondertussen zullen we op gemeentelijk niveau moeten doen wat binnen ons bereik ligt om onze boeren te ondersteunen.

coaches benoemen die agrariërs actief ondersteunen bij het maken van een omslag in de bedrijfsvoering

De gemeente moet boeren die geraakt worden door nationale maatregelen faciliteren bij het maken van een omslag. Dit kan door het instellen van **gemeentelijke agrarische coaches** die helpen bij het vinden van lokale oplossingen met nieuwe of aanvullende verdienmodellen zoals bijvoorbeeld biologisch boeren, recreatie, zorg, verhuur (bedrijfs)ruimtes, landschapsonderhoud of het produceren van duurzame energie. De nadruk zal daarbij moeten liggen op het bieden van zekerheid voor de langere termijn om zo weer perspectief te brengen voor deze sector. Ook boeren die geen opvolger hebben en bedrijfsbeëindiging overwegen verdienen ondersteuning van de gemeente. De gemeente zal **actief moeten onderzoeken welke aanvullende of alternatieve verdienmodellen passen** bij de gemeente Hof van Twente en hoe die via actief beleid kunnen worden ondersteund. Zij kunnen dit dan doen in samenwerking met de provinciale erfcoaches.

Het beleid om ontsierende bebouwing op het platteland op te ruimen (de zogenaamde Rood voor Rood regeling) dient te worden voortgezet.

3. Wonen

Veel inwoners die in de Hof van Twente zijn geboren en opgegroeid willen graag in hun kern of buurtschap blijven wonen en werken. Zo kunnen we onze gemeenschappen behouden en de Twentse traditie van noaberschap in stand houden. Maar dan moet er wel **geschikte woonruimte** zijn. Wij pleiten voor een evenwichtig huisvestingsbeleid met ruimte voor alle doelgroepen: gezinnen, jongeren, ouderen, huurders, arbeidsmigranten, statushouders en mensen met een beperking.

We moeten blijven onderzoeken waar behoeften liggen en van daaruit inzetten op het bouwen van nieuwe woningen in kernen en buurtschappen. Woningen moeten bij voorkeur **levensloopbestendig** zijn en aansluiten bij woonwensen die passen bij de verschillende levensfasen. Voor jongeren en starters moet de mogelijkheid van zogenaamde **tiny houses** worden verkend. En voor ouderen kan gedacht worden aan clusters van woningen in de vorm van zogenaamde knarrenhofjes.

- de gemeente moet actief grond aankopen voor woningbouw
- prioriteit voor woningbouw in Diepenheim en Delden
- voorrang voor inwoners van de gemeente bij woningtoewijzing

Overall in de Hof is behoefte aan nieuwe woningen maar de **behoefte aan nieuwbouw verschilt per kern**. De grootste vraag ligt in de kernen Diepenheim en Delden. In Diepenheim stokt de doorstroming volledig. Naast reguliere woningbouw is er een duidelijke behoefte aan woon-zorghuisvesting voor ouderen. Ook in Delden zijn de mogelijkheden voor woningbouw te beperkt. Er moet snel een verkenning komen

van nieuwbouw ten zuiden van Delden de zogenaamde kanaalsprong. En het terrein van de voormalige melkfabriek in Deldenerbroek dient zo snel mogelijk een woonbestemming te krijgen. Verder wordt er met spanning uitgekeken naar de invulling van het TSB-terrein in Goor waar veel mogelijkheden zijn voor het ontwikkelen van een gevarieerd woningaanbod.

Het **buitengebied** biedt eveneens kansen voor wonen. De Rood voor Rood regeling bijdragen aan het realiseren van **familie-erven**. Ook jongeren en starters kunnen hun weg vinden naar het platteland.

Zo pleit het CDA voor experimenten met huizen op het platteland waarin meerdere **jongeren** kunnen wonen. Overigens is de Rood voor Rood regeling primair bedoeld voor het afbreken van ontsierende bebouwing en mag die er niet toe leiden dat het platteland wordt volgebouwd.

Het CDA is voorstander van **actief grondbeleid** door de gemeente. Dat betekent dat de gemeente niet afwacht tot projectontwikkelaars met initiatieven komen maar dat de gemeente zelf bouwgronden aankoopt en kan sturen op het bouwen van betaalbare woningen voor starters afkomstig uit de Hof van Twente.

De **omgevingswet** gaat veel veranderen op het gebied van ruimtelijke ordening. Het CDA vindt dat de nieuwe omgevingsvisie en de daarop gebaseerde omgevingsplannen tot stand moeten komen in nauw overleg met de bevolking. Zo kunnen zij via een gebiedsgebonden aanpak duidelijk maken wat hun wensen zijn met betrekking tot de inrichting van hun omgeving.

Een groot deel van het woningbestand in de huursector wordt beheerd door woningbouwverenigingen. Het CDA-pleit ervoor om bij de toewijzing **voorrang** te geven aan mensen die graag in hun eigen gemeente willen blijven wonen of terug willen naar de gemeente waar ze zijn geboren. Dit kan o.a. door vrijkomende boerderijen op te splitsen in twee of meer woningen voor jongeren en/of ouderen (zoals in Drenthe).

4. Energietransitie

Klimaatverandering ten gevolge van opwarming van de aarde bedreigt onze manier van leven. We zien de eerste tekenen al in de vorm van extreem weer: grote droogte en overvloedige regenval. De opwarming wordt veroorzaakt door de hoeveelheid CO₂ in de atmosfeer. Om die te verminderen zullen we het gebruik van fossiele brandstoffen moeten afbouwen. Dat is een gezamenlijke opgave van rijk, provincie, gemeenten en inwoners.

Het CDA heeft ingestemd met de **Routekaart naar een Energieneutraal Hof van Twente in 2035** en met de Regionale Energiestrategie van Twente. De bedoeling is dat we de energie die wij gebruiken, duurzaam gaan opwekken. Dat is nog een grote opgave: in de gemeente Hof van Twente wordt nu ongeveer 10% van alle **energie** duurzaam opgewekt. Bewustwording is daarom een belangrijke onderdeel van het beleid.

De energietransitie gaat in de Hof van Twente langs twee lijnen:

- Het opwekken van duurzame elektriciteit met hulp van zon, wind en biogas.
- Het verduurzamen van de gebouwde omgeving: de zogenaamde warmtetransitie.

Het CDA vindt dat er voor de energietransitie een **apart beleidsprogramma** moet komen. Een **transparante monitoring** is noodzakelijk om de voortgang van de energietransitie te bewaken.

Het CDA is van mening dat de energietransitie integraal onderdeel moet worden van de **omgevingsvisie** die in het kader van de nieuwe Omgevingswet zal worden opgesteld.

Isolatie en laadpalen

Isolatie van gebouwen is een van de meest effectieve manieren om de uitstoot van CO₂ terug te dringen omdat er minder energie nodig is voor verwarming. We moeten zo snel mogelijk aansluiten bij de landelijke initiatieven voor isolatie van woningen ook voor mensen met een smalle beurs.

Het aantal elektrische auto's neemt snel toe. We moeten daarom inzetten op een actief laadpalenbeleid in de gemeente.

Lokaal aan de slag

Kernen en buurschappen gaan volgens de Routekaart aan de slag met het ontwikkelen van initiatieven voor duurzame energie. Het CDA pleit voor een voortvarende aanpak waarbij opbrengsten van energieprojecten zoveel mogelijk lokaal neerslaan. Commerciële energie-initiatieven hoeven we niet uit te sluiten maar er moeten wel eisen aan gesteld worden. Zo zou 50% van de opbrengst ten bate moeten komen van de gemeenschap. Dat kan bijv. in de vorm van een energiefonds.

Zon, wind en biogas

We willen zoveel mogelijk de zonneladder van de provincie hanteren: daken eerst. We willen zonneparken op landbouwgrond echter niet uitsluiten als buurten en kernen daarvoor bewust kiezen. Nieuwe bedrijven moeten verplicht worden om hun daken geschikt te maken voor het plaatsen van zonnepanelen. Te plaatsen panelen kunnen voor eigen gebruik zijn of voor gebruik door andere partijen.

We moeten wel duidelijk zijn over kosten van zonne-energie in vergelijking met windenergie zoals het ruimtebeslag, de dure infrastructuur, en de pieken en dalen op net waardoor in herfst en winter een energietekort kan ontstaan. Kleine windmolens moeten we ruimte geven. Projecten met grote windturbines moeten worden beoordeeld op aantoonbare hinder voor de omgeving en moeten op participatieve wijze tot stand komen, op basis van op te stellen spelregels. Hiervan is compensatie voor de omgeving onderdeel.

Er zijn in onze gemeente veel kansen voor groen gas zoals bio(mest)vergisters.

Het elektriciteitsnetwerk moet geschikt zijn om alle opgewekte energie te kunnen transporteren.

De gemeente moet tijdig in gesprek gaan met netbeheerders om voldoende transport capaciteit te ontwikkelen en aandringen op versnelling van bestaande procedures voor het realiseren van aansluitingen.

- energietransitie moet een apart beleidsprogramma worden
- nieuwe bedrijfsdaken moeten geschikt én beschikbaar zijn voor het plaatsen van zonnepanelen
- meer laadpalen voor elektrische auto's in de gemeente

5. Zorg

Gezond opgroeien is een steeds belangrijker thema. Iedereen doet mee en telt mee is daarbij onze uitgangspositie. We zetten niet alleen in op concrete zorg waar nodig, maar ook op sociaal welzijn. De gemeente heeft sinds 2015 een grote verantwoordelijkheid gekregen op het gebied van zorg. De gemeente heeft er meer taken bijgekregen en de kosten zijn flink opgelopen. Dit veranderingsproces loopt nog. Het CDA kiest ervoor de nadruk te leggen op **zelfredzaamheid** en het beleid daarop af te stemmen. We gaan niet uit van maximale zorg maar van zorg op maat met een focus op het voorkomen van problemen.

Zelfredzaamheid betekent niet dat kwetsbare mensen aan hun lot worden over gelaten. Het uitgangspunt van de solidariteit verplicht ons om op te komen voor kwetsbare mensen. Gespreide verantwoordelijkheid wil zeggen dat hier een gezamenlijke opdracht ligt voor individuele inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en overheid.

Voorkomen is beter dan genezen. Dat geldt ook voor de zorg in onze gemeente. Op vele vlakken moeten wij investeren in **preventie** om op de lange termijn de zorgkosten betaalbaar te houden. Scholen, huisartsen, praktijkondersteuners, verenigingen en gemeente. Allemaal hebben ze een belangrijke rol waar het aankomt op preventie.

- bevorderen van zelfredzaamheid
- ondersteuning van lokale welzijnsinitiatieven
- samenwerking in de keten van zorgverleners versterken

Het CDA is van mening dat de middelen voor zorg zo effectief mogelijk moeten worden ingezet om op die manier zoveel mogelijk zorgvragers te kunnen helpen. Een van de effectieve instrumenten is het inzetten van praktijkondersteuners. Wij moeten investeren in relaties met huisartsen en andere zorgaanbieders ten behoeve van een goede zorg.

Tot zeker 2040 hebben wij nog te maken met een stijgend aandeel van ouderen in de bevolking (vergrijzing). Ouderen blijven langer thuis wonen. Dat vraagt ondersteuning van bijvoorbeeld de

wijkverpleging maar ook van mantelzorgers.

Het CDA ondersteunt **lokale initiatieven** waarbij alledaagse zorg met ouderen en zieken in hun eigen omgeving georganiseerd worden. Wij zijn hier goede voorbeelden als Doeschoor, Noaberhoes Rood-Zwart en de kerken. Het is wel van belang om vooraf duidelijke afspraken te maken over taken en verantwoordelijkheden. De rol van de gemeente is dan kaderstellend en ondersteunend.

Onze welzijnsorganisatie **Salut** speelt hierbij een belangrijke rol. Salut kan inwoners bij eigen initiatieven ondersteunen. Zij informeert inwoners in brede zin over alle zaken met betrekking tot welzijn. Salut kent de weg binnen de gemeente en is daarom de verbindende schakel tussen de gemeente en haar inwoners.

Mantelzorgers spelen een steeds grotere rol binnen de zorg. Mantelzorgers verdienen blijvende aandacht. De inzet van een mantelzorgmakelaar kan mantelzorgers ondersteunen.

Vrijwilligers, mensen die zich met hart en ziel inzetten voor een ander, vormen een onmisbare schakel in de binding en leefbaarheid van onze dorpen, wijken en buurten. Wij zien steeds vaker dat vrijwilligers(organisaties) publieke taken overnemen en nieuwe vormen bedenken van dienstverlening voor hun gemeenschap. Zij geven “omzien naar elkaar” handen en voeten. Een goed voorbeeld hiervan is Franje. Deze positieve ontwikkeling verdient ondersteuning door onnodige regels te schrappen.

Kerken zijn steeds meer naar buiten gericht en willen een verbindende rol spelen in de samenleving. Initiatieven als de Dag van de dialoog, Kleurrijk in de Hof en Tafel van Goor zijn hiervan een voorbeeld.

Vrijwilligers die werken met jeugd moeten veelal een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) kunnen overhandigen. Het CDA wil de **VOG** gratis maken voor vrijwilligers die werken met jongeren. De deelname van jongeren aan vrijwilligerswerk willen we ondersteunen.

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) is er op gericht dat iedereen mee kan blijven doen in de samenleving. **Vervoer en bereikbaarheid** zijn belangrijk. Vervoersmogelijkheden die zowel in kosten als gebruikersgemak voorzien in de wensen van onze inwoners.

Jeugdzorg is een kerntaak van de gemeente. Het is ook een taak die veel geld kost. Het CDA wil inzetten op een beleid waarbij de hulpvraag van de jongere centraal staat. De beschikbare middelen dienen vervolgens zo effectief mogelijk te worden ingezet. Een goede communicatie en afstemming in de gehele hulpketen kan daaraan bijdragen. In de jeugdzorg willen wij daar waar mogelijk werken zonder aanbesteding en vooraf in overleg met de zorgaanbieder bepalen wat de termijn voor behandeling is.

- programma ontwikkelen voor bestrijden van eenzaamheid
- armoede bestrijden
- snelle integratie van vluchtelingen bevorderen

Eenzaamheid is een groot probleem in onze samenleving. Het komt in alle leeftijdscategorieën voor, maar vooral onze ouderen zijn een kwetsbare groep. Wij willen een gemeentelijke aanpak van eenzaamheid waarbij ouderen die in een isolement dreigen te raken regelmatig bezocht worden. Dagopvang is een goed middel tegen eenzaamheid. Wij moeten met elkaar zorgen dat daar ruimte voor blijft.

Armoede is niet alleen een kwestie van een financieel kwetsbare positie. Armoede is vooral een zaak van niet mee kunnen doen in de samenleving. Een integrale aanpak met zorg en welzijn is noodzakelijk. Mogelijkheden voor hen die het minder hebben moeten goed toegankelijk zijn. Bijzondere aandacht dient er te zijn voor jongeren die vanwege een beperkt gezinsbudget niet goed mee kunnen doen in de samenleving.

Informatie vanuit de gemeente moet begrijpelijk zijn. Bij digitalisering van procedures moet er een alternatief zijn voor diegenen die laaggeletterd zijn of moeilijkheden ondervinden met gebruik van computer, tablet of smartphone.

Er zijn diverse regelingen voor **kwetsbare groepen**. Denk daarbij aan het jeugdsportfonds en het cultuurfonds. Wij moeten ervoor zorgen dat deze middelen goed bekend zijn bij onze inwoners. De gemeente moet deze mogelijkheden actief promoten. Initiatieven zoals de voedselbank, stadslandbouw en kledingbank moeten de ruimte krijgen. Het CDA ondersteunt deze projecten. Ook schuldhulpverlening is voor ons een belangrijk aandachtspunt.

De **budgetten** voor zorg zijn niet onbeperkt. Inwoners moeten naar eigen daadkracht een bijdrage leveren aan hun eigen zorg. Wel moet er daarbij een vangnet regeling zijn voor stapeling van eigen bijdragen, gemeentelijke lasten en eigen risico voor groepen die rond het minimum-bestaansniveau zitten.

Het CDA gelooft in een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid als het gaat om **vluchtelingen**. De toestroom van vluchtelingen naar Europa wordt uiteindelijk een 'lokaal vraagstuk' met name op huisvestingsgebied: van crisisopvang tot aan de huisvesting van asielzoekers met een verblijfsvergunning (vergunninghouders).

Wij moeten vluchtelingen helpen om onderdeel te worden van onze samenleving. Vluchtelingen hebben het recht om mee te doen in onze maatschappij. Het CDA stimuleert initiatieven van inwoners, geloofsgemeenschappen en maatschappelijke organisaties die hieraan bijdragen.

Wij vinden dat te veel vergunninghouders lange tijd of zelfs permanent aangewezen zijn op de bijstand. Het CDA wil dat de gemeente vergunninghouders direct in aanraking brengt met onderwijsmogelijkheden en vrijwilligerswerk, zodat de stap naar betaald werk kleiner wordt.

Wij willen vluchtelingen gespreid door de gemeente huisvesten. Zij zijn samen met andere woningzoekers onderdeel van een evenwichtig huisvestingsbeleid.

Onze inwoners zijn zelf de basis voor **veiligheid en leefbaarheid**. Het CDA stimuleert inwoners om zelf actief een bijdrage te leveren. Denk daarbij aan WhatsApp buurtpreventie en AED-werkgroepen. Op deze manier draagt iedereen zijn of haar steentje bij. De **wijkagent** speelt een belangrijke rol. In gesprek met inwoners en gemeente is de wijkagent de spil in onze samenleving als het aankomt op veiligheid. Het CDA pleit voor 24 uren opvang in de regio voor noodgevallen zoals verwarde personen.

Niet alle inwoners zijn even bekend met de bestaande gemeentelijke **ondersteuningsregelingen** met betrekking tot zorg en welzijn. Het CDA vindt het de taak van alle betrokken instellingen om te zorgen dat de inwoners weten welke regelingen voor hen van toepassing zijn. Die moeten actief worden gepromoot.

6. Bedrijfsleven en detailhandel

Veel van onze inwoners zijn werkzaam in het midden- en kleinbedrijf (MKB). De gemeente ondersteunt en stimuleert ondernemers door het scheppen van randvoorwaarden. Het CDA blijft met ondernemers in gesprek om zo te werken aan optimale omstandigheden voor een florerende lokale economie. Waar de regels dit toelaten wordt bij het uitbesteden van gemeentelijke werkzaamheden voorrang gegeven aan bedrijven uit onze eigen gemeente.

De verkoop van bedrijventerreinen verloopt voorspoedig. De ontwikkeling van een volgende fase van Zenkelsdamhoek in Goor moet met kracht ter hand worden genomen. Ook in Delden en Hengevelde moet we op zoek naar nieuwe terreinen voor bedrijven.

De detailhandel in Nederland heeft het moeilijk. De concurrentie met internetwinkels is groot. Dit leidt ook in Hof van Twente op verschillende plekken tot leegstand van panden met detailhandelsbestemming. Met name in het centrum van Goor doet dit probleem zich voor.

- lokaal bedrijfsleven inschakelen bij gemeentelijke opdrachten
- vrijetijdseconomie als speerpunt
- winkelleegstand in stadscentra bestrijden

Aantrekkelijke winkelstraten in zowel aanzicht, bereikbaarheid als kwaliteit, daar maken wij ons hard voor. De gemeente moet, samen met ondernemers, blijven werken aan **aantrekkelijke winkelgebieden** en de huidige stimuleringsmaatregelen meer onder de aandacht brengen. Ook de Bedrijfs Investerings Zone (BIZ) regeling kan hiervoor worden ingezet. Herbestemming van panden moet worden overwogen.

De **vrijetijdseconomie** is een belangrijke economische drager voor Hof van Twente. In Hof van Twente komen veel recreanten en toeristen. Trekpleisters zijn onder andere Diepenheim, Delden en Markelo. Het is een economische sector met nog volop groeikansen. Deze kansen moeten wij benutten. Dat heeft een positief effect op de werkgelegenheid en de leefbaarheid in onze kernen en buurtschappen.

7. Sport, cultuur en onderwijs

Sport

Bewegen is belangrijk, zowel voor ontspanning als voorwaarde voor gezond leven. Het is een belangrijk instrument in de strijd tegen overgewicht. Daarnaast brengt sport mensen samen, maakt mensen weerbaar en speelt een belangrijke rol bij het overbrengen van normen en

- infrastructuur van sport en cultuur in stand houden
- prioriteit voor amateurkunst en verenigingen
- ontwikkelen vakonderwijs in samenwerking met bedrijfsleven

waarden. Je leert er vaardigheden die in het gewone leven onmisbaar zijn zoals teambelang en respect voor de ander. Het CDA blijft daarom de sportbeoefening ondersteunen.

Sportfaciliteiten blijken ook geschikt voor andere op de wijk georiënteerde activiteiten. Het

kan een wijkcentrum voor diverse op het welzijn van bewoners gerichte activiteiten. Dit soort verbreding wil het CDA blijven ondersteunen.

Kunst en cultuur

Kunst en cultuur zijn belangrijk voor individuele creatieve ontwikkeling, brengen ontspanning en moeten voor al onze inwoners bereikbaar zijn. Wij moeten organisaties die steun ontvangen actief inzetten voor laagdrempelige activiteiten: activiteiten die bijdragen aan welzijn en voor iedereen, ook met een smalle beurs, toegankelijk zijn. Persoonlijke talentontwikkeling van met name kinderen moet gestimuleerd worden door onder andere de Cubahof, muziekschool en bibliotheek. Er is behoefte aan een integrale visie op cultuur. De in 2021 uit te komen cultuurnota moet hierin voorzien.

Wat betreft het cultuuraanbod wil het CDA prioriteit geven aan het in stand houden van de huidige infrastructuur, het faciliteren van amateurverenigingen en cultuur. Subsidies van onze

gemeente dienen primair daar te landen. Voor professionele voorstellingen kan men altijd terecht in de grote steden maar het staat culturele instellingen uiteraard vrij om ongesubsidieerde professionele voorstellingen aan te bieden.

Onderwijs

Laagopgeleiden of mensen die zonder een diploma ruim vijf jaar werkzaam zijn moeten een **startkwalificatie** krijgen. Dit vergroot de kansen op de arbeidsmarkt en is een stimulans om verder te komen.

De bedrijven in Hof van Twente merken dat er een groot tekort is aan vakmensen op MBO-niveau. Het CDA pleit ervoor om in Hof van Twente **vakonderwijs** te ontwikkelen waarmee jongeren via leer-werktrajecten worden gebonden aan bedrijven in de Hof van Twente (zie voorbeeld hiernaast van Remo West Twente in Rijssen).

- BBL-vakopleiding: samenwerking tussen ROC en lokale bedrijven
- leerwerkovereenkomst
- 2 dagen leren, 3 dagen werken
- baangarantie bij lokaal bedrijf

Het CDA wil ook onderzoeken in hoeverre er behoefte is aan **huiswerkbegeleiding** en wat de gemeente daarin kan betekenen.

8. Jongeren

Het CDA wil dat Hof van Twente een plek is waar jongeren met plezier wonen en werken. Wonen, werken en onderwijs zijn al elders in dit programma besproken.

Jongeren willen ook plekken voor ontspanning en ontmoeting. In elke kern en buurtschap zou er een dergelijke plek moeten zijn. Onderzocht moet worden of vrijkomende school- of andere gebouwen hiervoor geschikt te maken zijn.

Ook bij de ontwikkeling van projecten zoals het TSB-terrein in Goor ('n Stoom in de volksmond) dient aandacht te zijn voor jongeren zowel voor wonen, activiteiten en ontmoetingsmogelijkheden. De Jongerenraad maar ook andere jongeren, zouden actief bij de invulling kunnen worden betrokken.

Eigen **initiatieven** van jongeren moeten worden ondersteund.

- lokale ontmoetingsplaatsen voor jongeren helpen creëren
- goede verlichting langs fietspaden naar scholen en horeca
- drugsgebruik en overmatig drankgebruik onder jongeren bestrijden

Er moet worden voorkomen dat jongeren in aanraking komen met overmatig **drankgebruik en drugs**. Via opvoeding, voortgezet onderwijs en voorlichtingscampagnes met hulp van Tactus moet dit worden bestreden.

Verder vindt het CDA dat de schooljeugd veilig naar school moet kunnen gaan. De fietspaden dienen daarom voldoende verlicht te zijn.

9. Gemeentelijke dienstverlening

De gemeente is verantwoordelijk voor het inzamelen van afval. Het CDA is **voor scheiding van afvalstromen bij de basis**. Dit bevordert het bewustzijn van burgers. Een goede scheiding bij de burger maakt het mogelijk om afval te hergebruiken. De hoeveelheid afval die niet meer kan worden ingezet voor de productie van nieuwe grondstoffen dient zo klein mogelijk te worden.

Ook het **onderhoud van de publieke ruimte** is een taak van de gemeente. Door bezuinigingen is het onderhoud nu niet optimaal. Het CDA streeft ernaar de kwaliteit op een hoger niveau te brengen met voorrang voor plaatsen die als visitekaartje gelden voor onze gemeente zoals gemeentehuis, verzorgingstehuizen, bibliotheek, etc.. Gekeken moet worden in hoeverre burgers en bedrijven hier met financiële steun van de gemeente een steentje aan bij kunnen dragen. Dit bevordert ook de sociale samenhang.

Vanwege de publieke gezondheid is het van belang dat we doorgaan met het verwijderen van **asbest**.

Veel dienstverlening van de gemeente verloopt nu digitaal. Het CDA blijft aandacht vragen voor burgers die minder digitaal vaardig zijn. Bij **digitalisering van procedures** moet er een alternatief zijn voor diegenen die laaggeletterd zijn of moeilijkheden ondervinden met gebruik van computer, tablet of smartphone. De veiligheid van persoonsgegevens van burgers dient goed te worden geborgd.

Vergunningverlening moeten lokale initiatieven voor evenementen ondersteunen. Wij streven naar een goede verhouding tussen de noodzakelijke veiligheidseisen en het verminderen van de hoge regeldruk voor organisatoren. Het CDA wil soepel omgaan met evenementenvergunningen daar waar vrijwilligers- en verenigingsactiviteiten in het verlengde liggen van alledaagse (vergunningsvrije) activiteiten.

Het CDA staat voor een degelijk **financieel beleid**. Wij willen een financieel gezonde gemeente. Een sluitende begroting en een toereikend weerstandsvermogen dienen daarvoor als basis. Ons beleid dient gericht te zijn op een sobere en efficiënte besteding van gemeenschapsmiddelen en het beperken van de lastendruk voor onze inwoners.

- onderhoud publieke ruimte verbeteren
- ondersteuning bij gebruik gemeentelijke digitale diensten
- streven naar sluitende gemeentelijke begroting en voldoende weerstandsvermogen

10. Speerpunten voor buurtschappen en kernen in Hof van Twente

Hof van Twente telt zes kernen (Bentelo, Delden, Diepenheim, Goor, Hengevelde, Markelo) en vijftien buurtschappen: Achterhoek, Azelo, Deldenerbroek, Delderneresch, Dijkerhoek, Elsenerbroek, De Ha, Herike-Elsen, Kerspel Goor, Markelosebroek, Markvelde, Pothoek, Stokkum, Wiene en Zeldam. Allen hebben ze een eigen identiteit en unieke kenmerken

voorzieningen op het platteland in stand houden

Het CDA wil aansluiten bij de kracht, kennis en energie die aanwezig is in buurtschappen en in de kernen. Contact met bewoners, dorps- en stadsraden, het platform Buurtschappen, ondernemersverenigingen, cultuur- en sportverenigingen en vertegenwoordigers van belangenorganisaties is daarbij onmisbaar. Lokale initiatieven worden gestimuleerd en ondersteund. Buurtcentra en sportaccommodaties moeten worden gekoesterd om zo het lokale verenigingsleven te ondersteunen en ruimte te creëren voor ontmoeting. Zo blijft het platteland sociaal ook vitaal.

Kerken hebben altijd een centrale rol gespeeld in het maatschappelijk leven van kernen en buurtschappen. Secularisatie maakt dat de kerkelijke gemeenschappen onder druk zijn komen te staan. De gebouwen die een belangrijke emotionele en culturele waarde vertegenwoordigen willen we graag behouden en indien nodig een aanvullende of andere bestemming geven.

Eén van de manieren om als politiek verbinding te houden met de kernen en buurtschappen is het organiseren van fractievergaderingen op locatie. Zo kunnen we inspelen op de behoeften die daar leven. Op die manier bouwen wij samen aan een mooie toekomst voor Hof van Twente.

In Hengevelde is voor de komende raadsperiode behoefte aan een plan voor de verbetering en modernisering van de openbare ruimte in het centrum van Hengevelde, met name rond de kerk en de belangrijkste doorgaande routes binnen het centrum.

De overige speerpunten voor de buurtschappen en kernen zijn in bijgaand overzicht samengevat.

Speerpunten

Buurtschappen

- Buurtschapshuizen behouden
- Activiteiten gericht op jongeren stimuleren
- Experimenteren met woonvormen voor meerdere jongeren of gezinnen

Bentelo

- Realiseer meer woningbouw voor Bentelo
- Behoud kerk (toren) als markant aangezicht Bentelo
- Starters woningen realiseren voor jongeren uit het dorp.
- Bij vrijkomen gemeentewerf deze her-ontwikkelen tot woon- en werkruimte ZZP'ers.

Delden

- Onderzoek naar kanaalsprong zowel voor bedrijven terrein (West van Benteloseweg) als voor woningen (Oost van Benteloseweg)
- Herbouw Eschmolen
- Bestrijden verkeersdrukke in Langestraat en Vossenbrinkweg

Diepenheim

- Woonvisie maken voor Diepenheim
- Streven naar een omnisportvereniging
- 24 uur zorg voor ouderen

Goor

- Bestrijden leegstand van winkels in centrum van Goor
- Behoud Reggehof als huis van de vereniging
- Versterken leefbaarheid Tuindorp

Hengevelde

- Realisatie multifunctionele sportaccommodatie
- Realiseer meer bouwgrond voor woningbouw in de toekomst
- Groot onderhoud Diepenheimsestraat binnen de bebouwde kom

Markelo

- Levensloopbestendige woningen voor lokale bewoners.
- Bij nieuwbouw veel aandacht voor lokale jongeren.
- Beter onderhoud openbaar groen in de kern en bermen in het buitengebied.